

DE JAREN TIEN

20
17

Een tweet en de beweging van MeToo is geboren

Het is het idee van een vriendin van een vriendin van een vriendin. Zou het geen goed idee zijn om... , denkt de eerste, die haar plan voorlegt aan een ander, die het een geniale gedachte vindt maar geen actie onderneemt. Ook zij stuurt het idee door.

En zo piept op de avond van 15 oktober 2017 de telefoon van de Amerikaanse actrice en activiste Alyssa Milano. Een sms'je met daarin een screenshot van de tekst: 'Voorgesteld door een vriendin: als alle vrouwen die seksueel zijn lastiggevallen of mishandeld 'me too' in hun status zetten, kunnen we mensen een idee geven van de omvang van het probleem'.

De dag is begonnen als vele anderen, herinnert Milano (47), bekend van tv-series als *Charmed* en *Who's the Boss?*, zich later. Ze heeft opnames gemaakt voor de Netflix-serie *Insatiable*. Op de set wordt gesproken over Harvey Weinstein, die het nieuws beheerst. *The New York Times* heeft tien dagen eerder onthuld hoe de Hollywood-producent actrices en medewerkers decennialang seksueel heeft geterroriseerd. *The New Yorker* volgt vlak erna met een explosief verhaal waarin bekende actrices hem beschuldigen van aanranding en verkrachting. En sindsdien blijven de artikelen komen.

In de studio vertellen de actrices elkaar welke ervaring zij hebben met seksueel geweld – er is werkelijk geen vrouw die géén verhaal heeft, ook Milano zelf. Ze is getroffen 'door het sterke gevoel van kameraadschap, van vrouwen die elkaar steunden, wat bijna als een opluchting voelde', zo vertelt ze een jaar later.

EEN GOED IDEE

Die avond maakt ze zich op om naar haar bed te gaan, waar haar dochter Bella al ligt te slapen, als rond negen uur dat sms-je binnenkomt. Milano vindt het een goed idee, denkt er verder niet te lang over na en zet de tekst op haar Twitter-account, met toevoeging van de zin: 'Als je seksueel bent lastiggevallen of mishandeld, antwoord dan 'me too' op deze tweet.'

Ze kijkt nog even naar haar 2-jarige dochter, verzendt de tweet en knipt het licht uit.

De volgende ochtend wordt ze wakker met 55 duizend antwoorden. Binnen 24 uur is haar bericht 12 miljoen keer gedeeld. #MeToo wordt de vlag waaronder vrouwen zich wereldwijd verenigen, hun verhalen delen en zich solidair verklaren. MeToo wordt een beweging, en staat symbool voor een maatschappelijke ontwikkeling: dat minder vrouwen zwijgen, zich schamen of de schuld bij zichzelf zoeken. En dat de samenleving dat minder vaak pareert met ongelof, gelach of *victim-shaming*. Natuurlijk komen er later ook vragen, over schuld en onschuld, over welk bewijs je nodig hebt, over wat een hashtag nu helemaal bijdraagt aan het helen van een trauma.

Ze had wel verwacht dat er veel reacties zouden zijn, zegt Milano een week later tegen *The Guardian*, maar zoveel? 'Dat het een beweging is ge-

Het zijn vaak toevallige gebeurtenissen die de loop van de geschiedenis bepalen. Wat waren cruciale momenten in de jaren tien, die binnenkort ten einde komen?

Vandaag: actrice Milano zorgt met een tweet voor de vlag waaronder vrouwen zich verenigen.

Alyssa Milano (r) in een vrolijke ontmoeting met Tarana Burke, die al in 2006 met de term 'metoo' was gekomen op MySpace.

Foto Todd Williamson/HH

worden, is verrassend. Dat was nooit mijn intentie.' Evenmin is het haar bedoeling aan de haal te gaan met een term die al in 2006 was gemunt door Tarana Burke, een zwarte burgerrechtactivist en welzijnswerker uit The Bronx, die 'metoo' op MySpace gebruikte om het bewustzijn van de alomtegenwoordigheid van seksueel misbruik te vergroten.

Burke heeft paniek gevoeld, vertelt ze *The Washington Post*, toen ze zag dat Milano's oproep op geen enkele manier rekenschap gaf van de voorgeschiedenis en de rol van zwarte vrouwen daarin. Milano zegt Burkes beweging niet te kennen. Maar eenmaal erop geattendeerd, zoekt ze meteen contact.

Waarom explodeert Burkes beweging op 15 oktober 2017? En waarom met een tweet van Milano? Zeker, een bekende actrice op Twitter bereikt meer mensen dan een vrouw zonder nationale bekendheid op MySpace – en dan speelt natuurlijk ook mee dat de een wit is en de ander zwart. Maar dan nog: waarom toen?

Voor Milano is het een kans zich te revancheren. De actrice wordt kort na de scoop over Weinstein bekritiseerd omdat ze zich niet tegen hem heeft

uitgesproken – en Milano heeft nota bene in *Charmed* samengewerkt met Rose McGowan, een van de meest uitgesproken slachtoffers van de filmproducent. Milano legt 9 oktober op haar website Patriot not Partisan uit het moeilijk te vinden zich tegen Weinstein te keren, omdat ze bevriend is met zijn (toenmalige) vrouw Georgina Chapman. Wel verklaart ze zich solidair met McGowan en andere slachtoffers.

In de MeToo-tweet, zegt Milano, ziet ze een mogelijkheid 'de aandacht voor deze vreselijke mannen weer terug te leggen bij de slachtoffers en de overlevenden'.

ACHTBAAN

Maar ook voor Amerika zelf is het een kans zich te revancheren. Hoewel seksueel misbruik zo oud is als de mensheid, culmineert de Amerikaanse berichtgeving erover in het jaar voor de MeToo-beweging vleugels krijgt. Het is een achtbaan van hoop en wanhoop.

Juni 2016: Brock Turner, student aan eliteschool Stanford, wordt schuldig bevonden aan de aanranding van een bewusteloze vrouw, maar krijgt slechts zes maanden gevangenisstraf.

Haar slachtofferstatement – vlijmscherp en eloquent – wordt wereldwijd miljoenen keren gelezen en leidt tot grote verontwaardiging. April 2017: FOX News-presentator Bill O'Reilly wordt ontslagen. Juni 2017: Bill Cosby's proces stopt, omdat de jury er niet uit komt (in 2018 wordt hij alsnog veroordeeld). *The New York Times* tuigt naar aanleiding van deze zaken een redactie op die seksueel misbruik op de werkvloer gaat onderzoeken; het resulteert op 5 oktober 2017 uiteindelijk in de ontmaskering van Weinstein.

En, van niet te onderschatten belang voor MeToo: op 7 oktober 2016 komt de Access Hollywood-tape van Donald Trump (*Grab 'm by the pussy*) naar buiten. Een krappe maand later wordt de man die door minstens 24 vrouwen wordt beschuldigd van ongewenst seksueel gedrag verkozen tot de 45ste president van Amerika. Miljoenen vrouwen (en mannen) demonstreren de dag na Trumps inauguratie op Women's Marches wereldwijd.

Ook Milano is er duidelijk over: 'Ik denk niet dat de beweging zou zijn geworden tot wat het nu is als deze man niet in het Witte Huis zat.'

Anne van Driel